

වෙළඳාම පිලිබඳව ඇමරිකාව ජාමුඥව අවසන් නිවේදන නිකුත් කරයි

US issues ultimatums to IMF on trade

නික් බිම්ස් විසිනි
2018 අප්‍රේල් 23

ඇමරිකානු භාන්ඩාගාර ලේකම් ස්ටීවන් මුන්වින් ඇධිපතිගේ වේශයෙන් ජාමුඥව නියෝග කළේ, “අසාධාරණ ගෝලීය වාණිජ හුරුපුරුදු” වශයෙන් ඔවුන් කියා සිටින කරුණු වලට එරෙහිව වොෂින්ටනය ගනු ලබන පියවරයන්ට සහාය දෙන ලෙසය.

සති අන්තයේ වොෂින්ටනයෙහි පැවති ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ රැස්වීම වසාගෙන තිබුණේ, වෙළඳ යුද්ධයේ වැඩෙන අනතුරු වලිනි. ඇමරිකාවේ කටයුතු ගෝලීය ආර්ථිකයට තර්ජනයක් බවට ජාමුඥ සාමාජික රටවල් ද අරමුදලේ ප්‍රධාන දායකයින් ද කරන ලද අනතුරු ඇඟවීම් තිබියදීම ඔවුන් සිය ඉල්ලීම් වඩාත් දැඩි කර ඇත.

අරමුදලේ පාලක මන්ඩලය වෙත ඇමරිකාවේ භාන්ඩාගාර ලේකම් ස්ටීවන් මුන්වින් විසින් ලබාදී ඇති නිවේදනයකින් කියා ඇත්තේ, ජර්මනිය හා චීනය වැනි ඇමරිකාව සමග වෙළඳාමේ යෙදෙන රටවල් රැස්කරගන්නා විශාල අතිරික්තය අඩුකිරීමට දැනට වඩා පියවර ගත යුතු බවයි. එය ඇමරිකාව යොදන දැඩි පීඩනය සලකුණු කරයි.

ඇධිපතිගේ වේශයෙන් ඔහු දැඩි ලෙස කියා සිටියේ, ඇමරිකාවේ ප්‍රබල වර්ධනයට බාධා කරන, “අසාධාරණ ගෝලීය වාණිජ හුරුපුරුදු” වලට එරෙහිව ඇමරිකාව අනුගමනය කරන පිලිවෙතට ජාමුඥ සහාය දිය යුතු බවයි. “වාණිජ හා වාණිජ නොවන බාධක හා බුද්ධිමය දේපොල අයිතියට ඇති බාධා ඉවත් කරන ලෙස සිය සාමාජිකයින්ට දැඩි බලපෑමක්” ජාමුඥ විසින් කල යුතු බවයි.

සිය “පලමුව ඇමරිකාව” යන උමිප් ආන්ඩුවේ න්‍යාය පත්‍රය අනුව යමින්, චීනය, තොරතුරු තාක්ෂණය, රොබෝ තාක්ෂණය හා කෘතීම බුද්ධි ක්ෂේත්‍රයන්හි තම අධි තාක්ෂණික කර්මාන්ත සංවර්ධනය කිරීම ඇමරිකාවේ ආර්ථික මෙන්ම මිලිටරි සුපිරි බලයට ද තර්ජනය කරන බව සලකයි. තමන්ගේ දැනුම “සොරකම්” කරන්නේ යයි ඇමරිකාව, චීනය හෙලාදකී.

ඇමරිකාවේ ඩොලර් බිලියන 375 ක වෙළඳ හිඟය ද ප්‍රධාන ආර්ථිකයන් ගනනාවක්ම විශාල අතිරික්තයන් සතුකර ගැනීම ද යන ගෝලීය අසමතුලිතතා පිලිබඳ ප්‍රශ්නය ගැන කථා කරමින් මුන්වින් තම ප්‍රකාශනයේදී කියා සිටියේ, එය 1980 හා 90 ගනන්වලදී තිබුණාට වඩා තුනෙන් එකකින් ඉහල ගොස් තිබෙන බවයි. “ඒවා අඩුවී යන බවට කිසිදු ඇඟවුමක් නැත.”

“ජාමුඥ මේ ප්‍රශ්නය සැලකිල්ලට ගත යුතුය. සාමාජිකයින් තරගයෙන් අසාධාරණ වාසි ලැබීම හෝ අසමතුලිත

වර්ධනයකට තුඩුදෙන සාර්වආර්ථික විදේශ විනිමයක් හා වාණිජ ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කරන විට එය වඩාත් දැඩි ලෙස එයට හාක් මුහුකල යුතු යයි” ඔහු පැවසීය. “වඩාත් සමතුලිත ගෝලීය වර්ධනයකට රැකුල් දෙන අයුරු, විශාල අතිරික්තයන් සහිත රටවලට පැහැදිලි ප්‍රතිපත්ති නිර්දේශ කිරීම ද ඇතුළුව ජාමුඥ, වඩාත් බලගතු ලෙස කථා කල යුතු” බව මුන්වින් අවධාරණය කළේය.

ජාමුඥ ආස්ථානය වන්නේ, ඇමරිකාවේ සමාගම් වලට ඩොලර් බිලියන සිය ගනන් සම්පාදනය කරන අතරතුර, ඒවායින් වැඩි කොටසක් යෙදවෙන්නේ කොටස් යලි මිලට ගැනීමටය, ආන්ඩුවේ නය බර වැඩිකරන උමිප් ආන්ඩුවේ බදු කපාහැරීම්, ඇමරිකානු වෙළඳාමේ තත්වය නරක අතට හරවමින් ආනයන ආකර්ශනය කර ගන්නා බවය.

ඇමරිකාව ගැන වහෙන් ඔරෝ භාෂාවෙන් කථා කරමින්, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය හා ෆිස්කල් කමිටුව තම අවසාන ප්‍රකාශනයෙන් කියා සිටියේ, සාමාජික රටවල මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති “ප්‍රතිවක්‍රීයකරනය මගහරිමින්... ගෝලීය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව රාජ්‍ය නය පංගුව තිරසාර ක්‍රමයකට තබාගැනීමට වග බලාගත යුතුය” යනුවෙනි.

ගෝලීය වර්ධනය ශක්තිමත් වී ඇත ද “එලඹෙන කාර්තු ගනනාවකම” පහත වැටීමේ අනතුර පවතී යයි එය පැවසීය. “ඉහල නැගෙන මූල්‍ය දුබලකම්, වැඩෙන වෙළඳ හා භුදේශපාලන ආතතීන් හා ඓතිහාසික මට්ටම්වලට නැගී ඇති ගෝලීය නය බර වර්ධන බලාපොරොත්තු බොද කර දමයි. ඉහල හා වඩාත් නිශ්චිත වර්ධනයක පැවැත්ම පිලිබඳ විභවය, පලදායිතාවේ පහත වැටීම හා භූගෝලීය ප්‍රතිඝතිතා විසින් හීන කරනු ලබයි.”

සිය සමාජන මාධ්‍ය හමුවේදී ජාමුඥ අධ්‍යක්ෂිකා ක්‍රිස්ටිනා ලැගොඩ්, ඇමරිකාවේ ඉල්ලීම් පිලිබඳව සහතික වෙමින්, වෙළඳ ගැටුම් එලිමහනට පැමිණීම වලක්වා ගැනීමේ උත්සාහයක නිරත වූවාය. “වර්ධනය හා ස්ථාවරත්වයට බාධා කරන තැනකට පැතිර යාමට පෙර එම ප්‍රශ්න ‘විසඳා ගැනීමට පියවර ගැනීම තම ප්‍රධාන උත්සාහය වන’ බව කියමින් ඇය, ආරක්ෂණවාදයේ නැගීම හා බුද්ධිමය දේපොල අයිතියේ ආරක්ෂාව යන දෙක පිලිබඳව කනස්සල්ල” පල කලාය.

එහෙත් පැරනි හා අලුත් එදිරිවාදීන් මත සිය නැගී එන ආර්ථික ගැටලු පැටවීමේ උත්සාහයක නිරතව සිටින ඇමරිකානු ව්‍යායාමය හමුවේ මෙය වඩ වඩාත් දුෂ්කර වනු ඇත.

සිය ප්‍රධාන වෙළඳ සහකරුවන්ගේ සාර්වආර්ථික හා විදේශ විනිමය ප්‍රතිපත්ති පිලිබඳව මේ මස මුල ඇමරිකාවේ

භාණ්ඩාගාර දෙපාර්තමේන්තුව නිකුත් කළ නිවේදනයක් පැහැදිලි කළේ, වොෂින්ටනයට හිසරදයක්ව ඇති ඉලක්කය විනය පමනක්ම නොවන බවයි.

“අතිශයින්ම විශාල හා අඩක්ඩව ඉදිරියට යන” විනයේ ද්විපාර්ශවික වෙළඳ අතිරික්තය ගැන සඳහන් කරමින් එය පැවසුවේ, “වඩ වඩාත් වෙළඳපොළට නොගැලපෙන විනයේ ආර්ථික සංවර්ධනය තම ප්‍රධාන වෙළඳ සහකරුවන්ට මෙන්ම දිගුකාලීන ගෝලීය වර්ධන බලාපොරොත්තු වලට වැඩෙන අනතුරක් මතු කරන” බවයි.

මෙය “2025 දී විනයේ නිෂ්පාදනය කරන ලදී” යන වින වැඩසටහන යටතේ, රාජ්‍ය අරමුදල් සම්පාදනය හා රජය සතු, රජයේ මගපෙන්වීම අනුව කටයුතු කරන සමාගම් මගින් බීජිනය විසින් පෙරට ගෙනයනු ලබන අධි තාක්ෂණික සංවර්ධනය පිලිබඳව කෙරෙන සඳහනකි.

එහෙත් කනස්සල්ල මෙතනින් නතර නොවේ. “ඇමරිකාව සමග ජපානයේ භාණ්ඩ වෙළඳාමේ අතිරික්තය 2017දී පහත නොවැටුණි. 2017 කාර්තු හතර පුරා එය ඩොලර් බිලියන 6.90 ඉහලින් පිහිටියේය.”

දකුණු කොරියාව පිලිබඳව වාර්තාව මෙසේ පැමිණිලි කරයි. එක දිගට සියයට 30 වඩා ඉහලින් අතිරික්තයක් පැවති හයවන වසර සතිවූහත් කරමින් එරට, 2017දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව තම ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තය සියයට 5.1 ලෙස පවත්වාගෙන යන අතර, විශාල බාහිර අසමතුලිතතාවක් ඇතිකර තිබේ.

විනයට අමතරව ට්‍රම්ප් ආණ්ඩුවේ වෙළඳ යුද ගැත්තන්ගේ ප්‍රධාන ඉලක්කයක් බවට පර්මනිය පත්ව තිබේ.

“2017දී ඩොලර් බිලියන 299ක්වූ ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තය ගැන සලකන කල පර්මනිය ලෝකයේ එවන් විශාලතම රටයි. එය 2011 පටන් ලෝකයේ විශාලතම අතිරික්තය සහිතව පැවතුණි. පසුගිය තෙවසරක කාලය තුළ එම දැවැන්ත අතිරික්තය අඩුවීමේ ප්‍රගතියක් සිදුව නැතැයි” වාර්තාව සඳහන් කරයි.

මක්නිසා ද යත්, පර්මනියේ දේශීය ඉල්ලුම සැලකිය යුතු තරම් ශක්තිමත් නැති කම හා පහත් උද්ධමනය “දුබල විනිමය අනුපාතිකයක් සඳහා හේතුකාරක වන බැවින්ය.” ට්‍රම්ප්ගේ ඉහලම වාණිජ්‍ය උපදේශකයා වන පීටර් නවාරෝට අනුව පර්මනිය, ගෝලීය වෙළඳපොළවලදී වාසි ලැබීම පිනිස යුරෝප “බෙහෙවින් උගත වටිනාකමක්” සහිතව පවත්වාගෙන යයි.

ඉන්දියාව ගැන පවා එහි සඳහන් කෙරේ. 2017දී ඉන්දියාව ඇමරිකාව සමග කල ද්විපාර්ශවික වෙළඳාමෙන් ඩොලර් බිලියන 23ක අතිරික්තයක් ලැබූ අතර “එය සැලකිය යුතු වෙළඳ අතිරික්තයකි.”

ජාමුඅ හවුලේ රැස්වීම තුළ මුන්වින්, තමා සාකච්ඡා පිනිස බීජිනය කරා යාමට අදහස් කරන බවත්, ශිවසුමකට එලඹීමේ හැකියාව පිලිබඳව තමා “ප්‍රවේශම් සහගතව ශුභවාදී” වන බවත් පැවසීය. “සංචාරය ගැන සැලකිල්ල යොමුව ඇත. මම කාල වකවානු ගැන කියන්නේ නැත, එසේම මම කිසිවක් තහවුරු කරන්නේ ද නැත” යයි ඔහු මාධ්‍යවේදීන්ට පැවසීය.

එහෙත් ධවල මන්දිරය වටා ඇති ගැටුම් ද ඇමරිකානු වෙළඳ පිලිවෙතේ ප්‍රමුඛයා මුන්වින් නොවන තතු ද හමුවේ එම සංචාරය කෙරෙනු ඇතැයි විශ්වාසයක් ඇත්තේ නැත. නවාරෝ හා ඇමරිකානු වාණිජ්‍ය නියෝජිත රොබට් ලයිනිසර් විනයට එරෙහි මාවතේම යාමට අධිෂ්ඨානශීලීව සිටිති.

වෝල් ස්ට්‍රීට් ජර්නලය මෙසේ පවසයි: “මුන්වින්ගේ සැලකිල්ලට ලක්ව තිබෙන වින සංචාරයට ආණ්ඩුවෙන් පුලුල් සහායක් හිමිවන්නේ ද යන්න අවිනිශ්චිතය. සමහර ඇමරිකානු-වින විශේෂඥයින් පවසන්නේ, එවන් සංචාරයක් ධවල මන්දිරය විසින් දැනට අනුගමනය කරන බලපෑම් දැමීමේ උපක්‍රමයන්ට වල කැපිය හැකි බවයි.”

මේතාක් දුරට වෙළඳ යුද පිලිවෙත් හා ප්‍රති පියවර වැඩි එන්නේ, වසර 70 පසුව ගෝලීය ආර්ථිකය වඩා වැදගත් ප්‍රසාරනයක් අත් දැකීමක් සිටියදීය. එය පහත වැටීමක කොන්දේසි හමුවේ වඩාත් උත්සන්න විය හැකිය. එවැනි තත්වයක ප්‍රථම සලකුණු යුරෝපය තුළ මතු වෙමින් තිබේ.

යුරෝපීය ආර්ථිකය 2017 වසරේ සියයට 2.5 ක වර්ධනයක් අත් විඳිය. එය දශකයකට පසුව ඇතිවූ ඉහලම අගයයි. එහෙත් ප්‍රසාරනය ඉහලම තැනට පැමිණ තිබෙන බවට ඇගයුම් ඇත.

ෆිනැන්ෂල් ටයිම්ස් වාර්තා කළේ, “මනෝගතීන් හා නිෂ්පාදනය පිලිබඳ සම්මිෂන ඇගයුම් කර ඇත්තේ, වසරේ පලමු කාර්තුවෙහි වර්ධනය කලින් බලාපොරොත්තු වූනාට වඩා දුබල” බවයි. අනාවැකි පහතට යොමුකර තිබේ. ඒ, “කලාපය යලි නැගී ඒම එහි මුදනට පැමිණ තිබේ, වෙළඳාම පිලිබඳ ආතතීන් එම විත්‍ය තවදුරටත් අදුරු කරනු ඇත.”

ප්‍රවත්පතේ යුරෝපීය ප්‍රකාශක වොලේගැන්ග් මුන්වාටෝ ලියා ඇත්තේ, පහතට නැඹුරුව දැඩි විය හැකි අතර එය හා ප්‍රතිසංස්කරන හිඟකම “දිග්ගැස්සෙන අර්බුදයකට” තුඩුදිය හැකිය යනුවෙනි. යුරෝ කලාපයේ බැංකු හා මූල්‍ය පිලිවෙත් මත එකඟතාවකට පැමිණීමට පර්මනිය හා ප්‍රන්සය අසමත් වී තිබේ. ප්‍රන්සයට අවශ්‍ය වන්නේ, ගෝලීය කම්පනයන් පිටුදකින සමස්ත යුරෝපීය යාන්ත්‍රණයක් හා පොදු අයවැයකි. එහෙත් ඒ දෙකටම පර්මනිය විරුද්ධය.

යුරෝ කලාපයේ විභවාත්මක නිමැවුම ස්ථිරවම පහත වැටීමට තුඩු දෙන මූල්‍ය අර්බුදය හමුවේ, “දැන් සැඟව පවතින පහත වැටීම, කාලයත් සමග මන්දෝත්සාහී සාමාන්‍ය තත්වයක් කරා යලි පැමිණිය හැකි” බව මුන්වාටෝ පවසයි.

මන්දගාමී වන ආර්ථිකයක් හා මූල්‍ය සංගමයට තෙමීම ප්‍රතිසංස්කරනය විගත නොහැකිකම එක්වූන කල, “එය දැනට ගෝලීය ආර්ථිකයට බලගතුව අන්තරාය ඇතිකරයි.” යුරෝ කලාපය සතු විශාල වෙළඳ අතිරික්තය නිසා වෙළඳ යුද්ධයකදී එය “විශේෂයෙන්ම බෙලගීන” වන්නේ යයි ඔහු පැවසීය.

ගෝලීය ආර්ථිකය තුළ විවිධ ගැටුම්කාරී ප්‍රවනතා වර්ධනය වනු ඇත්තේ කෙසේදැයි හරියටම පැවසිය නොහැකිය. එහෙත් එක් දෙයක් නිශ්චිතය: 2008 මූල්‍ය අර්බුදයෙන් පුපුරා ගිය කිසිදු ප්‍රතිවිරෝධයක් විසඳී ඇත්තේ නැත. ඒ වෙනුවට වෙළඳ යුද්ධයේ තල්ලුවෙන් පෙන්නුම් කරන්නේ ඒවා උත්සන්න වෙමින් තිබෙන බවයි.